

Het wiel van dharma

– Muriel Daw

Het leven zelf, en dat wat er in een leven gebeurt, vormt het Wiel van Dharma, de Wet van Levende Waarheid. Deze is zelfregulerend en alomvattend.

Mevrouw Muriel Daw, voormalig redacteur van het boeddhistische blad *The Middle Way*, heeft vele jaren boeddhistische leringen bestudeerd en beoefend.

Het Wiel van Levend Dharma draait voortdurend. Spirituele krachten van centrifuge en zwaartekracht staan klaar, als tegenwicht, terwijl het Wiel, draaiend om zijn eigen as, voortrolt. Precies zo draait de zon van ons aardse universum en manifesteert zij fysieke krachten. Als wij moeite doen om de vitaliteit van deze fysieke krachten te bestuderen, kunnen we hierover meer te weten komen. Wij kunnen dan misschien leren deze natuurlijke krachten te gebruiken – elektriciteit, magnetisme, moleculaire fysica en de hele rest die onze wetenschappers bestudeerd hebben (en wij weten dat er nog oneindig veel meer te ontdekken valt). Zo is het ook met het Wiel van Dharma in het spirituele universum; ieder van ons moet de aard ervan bestuderen, mediteren over wat we ontdekken en leren dienovereenkomstig te handelen.

Misschien vragen wij ons af, ‘Wij kunnen dat wat wij ervaren op het gebied van de fysica zien, aanraken, meten en waarnemen, maar wat is dit spirituele gebied van het Dharma dat wij niet kunnen zien?’ Het antwoord ligt in het verschil tussen een dood en een levend lichaam. Een dood lichaam

dient niet veracht te worden, het vormt een essentieel deel van het fysieke universum; maar geen enkele wetenschapper kan ons de emoties tonen van het hart, of ons vertellen waarom het begint of ophoudt te kloppen; noch kan hij ons de aard van bewustzijn laten zien, zonder welke het brein een lege schil is. De studie van de wetten van leven en van bewustzijn wordt een voortdurend lonende levenswijze voor hen die dit volgen.

Wanneer wij het symbool van het Wiel van Dharma zien, wordt het altijd getoond met acht spaken. Deze vertegenwoordigen het Nobele Achtvoudige Pad van de Boeddha, een onderwerp waarover alle boeddhisten mediteren. Maar een pad impliceert beweging, en een wiel impliceert beweging; laten we daarom nu eens niet alleen kijken naar de aard van de acht secties van het Pad, maar naar de dynamische krachten die daartussen in onderlinge samenwerking staan. Wij weten dat de Boeddha beschreven wordt als 'Draaiend aan het Wiel van het Dharma'. Door wijsheid op de hoogte gebracht van de aard van het wiel, inspireerde mededogen hem om eraan te draaien. Ieder van ons moet ook, op een microkosmische manier, de energie ontwikkelen om aan het wiel te draaien.

Het is onmogelijk om de dynamische kracht van een wiel te bestuderen tenzij het beweegt; daarom betreft het eerste op te lossen probleem de inertie. Een wiel is als zodanig een levenloos, onbeweeglijk object tenzij het in beweging gebracht wordt. Onze eigen individuele 'wezenswielen' worden rondgeslingerd door de krachten van karma, maar het spirituele Wiel van het Levende Dharma draait zelf altijd om zijn eigen as. Wat zet het daartoe

aan? Hoe kunnen wij onszelf het eerste duwtje geven?

De Boeddha leert dat wij drie stappen moeten zetten die binnen de vermogens van ieder van ons liggen; dan wordt bij de vierde het wiel in beweging gebracht. Deze stappen zijn zo belangrijk dat ik iets zal opsommen van wat ik zeker weet dat u al weet, voordat wij naar een ongebruikelijker aspect van het Pad gaan kijken.

De eerste nobele waarheid

De eerste stap is na te denken over het onbevredigend zijn van de relatieve wereld, de wereld van tegengestelden; mediteren over het verdriet van groeien en verouderen – het lijden dat ervaren wordt wanneer wij geboren worden en het lijden dat verbonden is met de dood. Dit bezorgt ieder individu pijn. Het zien van de constante verandering die plaatsvindt in ieder afzonderlijk deel van dit samengestelde universum leidt tot angst, een gevoel van instabiliteit, een kennis van de onvermijdelijkheid van vernietiging en dood voor onszelf en onze geliefden. Dit alles zag de Boeddha; en hij suggereerde dat wij, als wij merken dat deze inherente gevoelens van ongelukkig zijn waar zijn, nu dieper naar binnen moeten kijken.

De tweede nobele waarheid

De tweede stap is, door de eeuwige Wet van Oorzaak en Gevolg te bestuderen, de oorzaak van dit ongelukkig zijn te ontdekken. Ter wille van ons bracht de Boeddha vele jaren mediterend door om door te dringen tot de waarheid van deze uiteindelijke oorzaak. Wat heeft hij ontdekt? Dat wij ontevreden zijn met het universum omdat het niet volledig toegewijd schijnt te zijn aan het vervullen van de

triviale behoeften van ieder van ons. 'Waarom haast de hele wereld zich niet om mij te voorzien van alles wat "ik" wil?' Wat jammer nu! Dat wat gewoonlijk 'ik' of ego wordt genoemd, is van nature op zichzelf gericht en hebberig, en deze egoïstische natuur in ieder van ons denkt dat zij het enige belangrijke is in het universum. 'Ik wil dat het weer vandaag mooi is omdat ik ga picknicken.' 'Ik wil dat die-of-die van mij houdt.' 'Ik wil dit of dat en zal mijn uiterste best doen tot ik het heb', en de grootste hartenkreet van allemaal: 'Ik wil dat alles precies zo is als ik het wil, dan ben ik pas gelukkig.' Maar is deze toestand ooit te realiseren? Als geluk eruit bestaat dat wij allemaal voortdurend alles krijgen wat we hebben willen, dan kan waar geluk in deze relatieve wereld niet bestaan. Het zich ongelukkig voelen, de ontevredenheid, wordt veroorzaakt door hebberig egoïsme.

Naarmate we beseffen dat de ontevredenheid veroorzaakt wordt door een hebberige, egoïstische verhouding tot de relatieve wereld, bereiken wij het hoofdpunt van de zaak, het draaipunt, de derde stap:

De derde nobele waarheid

Als deze egoïstische geestestoestand de oorzaak is van gevoelens van ongelukkig zijn, dan zou ongelukkig zijn, als deze oorzaak kon worden weggenomen, op hetzelfde moment verdwenen zijn. Naarmate de ene ontstaat, ontstaat de andere, naarmate de ene verdwijnt, verdwijnt de andere. Beseff van deze waarheid biedt vrijheid. De inertie, de onbeweeglijkheid van ons microkosmische wiel werd veroorzaakt door onze eigen rigiditeit.

De vierde nobele waarheid

De vierde stap is het pad betreden van lijden naar verlichting, en dat is:

Het nobele achtvoudige pad

1. Juist inzicht

Als 'mijn' punt van bewustzijn het centrum is van het universum, dan is het bewustzijnspunt van ieder ander mens ook het centrum van het universum. Is dit ook zo? Is het waarschijnlijk dat ieder van ons een integraal deel vormt van het hele universum? Misschien moet het leven meer gerealiseerd worden in de aard van een kosmische dans, waarbij onze persoonlijke begeerte en zelfbewustzijn soms hebzuchtig vooruit stormen en soms rancuneus achterblijven, hetgeen resulteert in verkeerde timing en gebrek aan ritmische harmonie. De eerste visie van ieder mens van de heelheid en van de schrille lelijkheid van zijn eigen hebzuchtige egoïsme zal een andere vorm aannemen. Deze visie zal inderdaad veel meer vormen aannemen, ieder daarvan dieper en helderder, telkens wanneer hetzelfde draaipunt op het Pad bereikt wordt, want nu is het wiel in beweging: **JUIST INZICHT** is de eerste spaak.

2. Juiste intentie

De schok van waarlijk zien dat men niet het enige middelpunt is waaromheen al het andere draait kan alleen vergeleken worden met de schok die ervaren werd door heel Europa toen zij de ongelooflijke waarheid onder ogen moest zien dat de Aarde waarop wij staan geen vast punt is en dat de zon daar niet omheen draait. Wij hielden op het middelpunt van het universum te zijn, en werden niet meer dan één van een aantal planeten die om iets anders heen draaiden. Alle voorgaande denkbeelden van onze eigen

waardigheid en belangrijkheid moesten herzien worden. In de dimensie van SPIRITUEEL INZICHT ontdekken wij dat het middelpunt van het universum overal ligt, en ons denken wordt gezuiverd tot een nieuw JUIST DENKEN. Dit opnieuw bedenken leidt tot nieuwe aspiraties, daarom wordt de tweede spaak soms genoemd: JUISTE INTENTIE.

3. Juist spreken

Tot nu toe heeft al deze energie zich gemanifesteerd in het denkvermogen, maar nu begint zij naar beneden te stromen door middel van spraak en communicatie. Niet alleen moet de nieuwe manier van denken worden overgebracht, maar zelfs de manier waarop zij tot uitdrukking komt wordt anders. Een ingeboren respect wordt gevoeld voor alle andere bewoners van dit wonderbaarlijke universum. Communicatie houdt in het hart te openen voor wat anderen proberen uit te drukken. Daarom wordt zowel luisteren als spreken samenvat in de derde spaak: JUIST SPREKEN.

4. Juist handelen

Vervolgens beïnvloedt de energiestroom onze handelingen. Dit is moeilijker. Onze ingesleten gewoontes zijn moeilijk uit te roeien en het wiel zal vele malen moeten ronddraaien voordat onze daden soepel lopen in overeenstemming met de gedachten en woorden die getransformeerd zijn door het originele inzicht. Langzamerhand worden onze daden creatieve handelingen vanuit een waarnemend middelpunt in plaats van alleen maar automatische reacties op de ons omringende omstandigheden, en dit vindt plaats in het gebied van de vierde spaak: JUIST HANDELEN.

5. Juiste broodwinning

Het heldere licht van JUIST INZICHT in de eerste spaak begint op het hoogste punt van het wiel. Het is als een bliksemschicht die de kortste weg neemt naar beneden waar het wiel de aarde raakt, waarbij het de grond raakt in de vijfde positie: JUISTE BROODWINNING, of JUIST LEVEN. Hier komt het getransformeerde individu (of die nu misschien maar een beetje veranderd, of door en door veranderd is) in contact met zijn aardse omgeving: familie, vrienden, zaken enzovoort. Een creatieve, verenigende, mededogende levenswijze in de wereld markeert dit stadium. Er heeft wel eens een succesvolle reclame manager ontslag genomen op zo'n moment; hij had behoefte aan iets betekenisvollers.

6. Juiste inspanning

Nu komt de geweldige inspanning van de opwaartse draai. Hier is echt behoefte aan de Volmaking van Energie. De visie is geaard en verdwenen. Weliswaar zijn er dingen door veranderd, maar wat ziet de wereld er nu grijs uit. Wat is het moeilijk om op eigen kracht door te worstelen zonder enige inspiratie van bovenaf. Tot op dit punt was de beweging van het wiel steeds benedenwaarts gericht, naar buiten gericht, in de Bodhisattvarichting, aangevuurd door mededogen voor hen die nog geen inzicht ervaren hebben. Nu, op het niveau van de zesde spaak, JUISTE INSPANNING, gewapend met niets anders dan onze eigen vastberadenheid en een intens gevoel van dankbaarheid voor wat wij ontvangen hebben, moeten wij omhoog en naar binnen wentelen op de complementaire Arhatbaan; in onszelf zoekend naar meer wijsheid om door te kunnen gaan.

Deze innerlijke energie drijft ons voort door het zevende stadium:

7. Juiste bedachtzaamheid

Hier achtervolgt de herinnering aan het licht dat vervaagd is ons onophoudelijk. Deze herinnering verandert onmerkbaar in een taaie vastberadenheid om de waarheid dieper te ervaren en, door nooit deze vastberadenheid uit het oog te verliezen, houdt het denkvermogen zich onafgebroken bezig met het feit dat het hebzuchtige, ikmiddelpuntige ego dit probleem en dit lijden veroorzaakt – tenslotte is het ‘t ik’ dat verlicht wil worden.

8. Juiste meditatie

Terwijl we terugkijkend dit proces overzien, zien wij het probleem duidelijker. Nu we ernaar gekeken hebben, erover nagedacht hebben en het geabsorbeerd hebben, komt het denkvermogen geleidelijk in kringetjes dichterbij om geabsorbeerd te worden in het hart van JUISTE MEDITATIE, de achtste spaak. Deze volkomen alerte maar volkomen geduldige en receptieve staat van het denkvermogen stelt het ego in staat om stilletjes en nederig uit zijn centrale positie weg te glijden om plaats te maken voor de aanwezigheid van een nog dieper bewustzijn van JUIST INZICHT.

Het wiel is nu teruggekeerd in zijn uitgangspositie, maar het is niet op dezelfde plaats; het is een volledige kringloop voorwaarts gerold. Op een dag, wanneer wij beter geoefend zijn in het laten draaien ervan, zullen wij door onze eigen ervaring leren dat precies in zoverre als één van de spaken beweegt, de andere zeven dat ook doen, niet meer en niet minder. Dan zullen we, behalve dat wij ons microkosmisch wiel met zijn spaken de één na de ander in

het rond zien draaien, misschien ook het Grote Wiel van Dharma in de simultaanheid van zijn pracht ervaren.

Daarom, ter afronding, dit is hoe de actie werkt, of tenminste, één ‘alsof’ beeld van een manier om er naar te kijken.

Naarmate de individuele absorptie in ego-middelpuntigheid plaatsmaakt voor absorptie in het universele centrum, schiet er een krachtige flits van INZICHT rechtstreeks neer van die universele bron van energie. Net als alle bliksemschichten moet hij zich op de aarde richten. Hij schiet naar beneden van intuïtief inzicht door de zich steeds verdichtende materie, waarbij hij het denkvermogen, de spraak en het lichaam zuivert en van energie voorziet, op weg zich te aarden en de energie uit te breiden op een verbeterde manier in ons dagelijks leven.

Dan keert de polariteit om; en magnetisme of goddelijkheid trekt het bewustzijn weer omhoog, kennis met zich meevoerende: een constante neerdaling van geest en verfijning van materie in cyclische termen.

De essentie van de hele zaak ligt in de naaf van het wiel, het middelpunt van alle tegengestelden.

In het begin ligt mijn hebzuchtige ego erbij als een modderkluit, die het gat in het midden van mijn wiel verstopt; zodat ik denk dat het wiel inert, rigide en afgescheiden is. Later bewijzen inzicht en ervaring dat het ego en zijn egoïsme niet bestaan en niet kunnen bestaan. Het was maar een waanvoorstelling. Dan lost de modder op en kan ik zien dat de as helder en leeg is. Bij de naaf zit geen ego, geen afgescheiden zelf; alleen een lege stip die de positie van niets afgescheidens laat zien.

Ieder van ons moet deze positie zelf vinden en wij proberen de kristalheldere, non-dimensionele stip te ontdekken door de Middelste Weg te volgen.

Binnenin de mens bestaan naast elkaar twee tegengestelde tendensen, de één centrifugaal en de ander centripetaal; aldus, terwijl de ene tendens ons buiten onszelf leidt, gidst de andere ons naar de terugkeer, naar het centrale punt.

Onze hoofdtaak in het gewone leven is middelpuntgericht te worden. Laten

we hier een paar minuten over nadenken. Kijkt u alstublieft naar het middelpunt van het wiel en denk na over deze lege ruimte, nu de modder van ikgerichtheid uit de weg geruimd is – een kristalheldere non-dimensionele ruimte in het centrum.

Mogen wij allen **JUIST INZICHT** ervaren.

Uit: *The Theosophist*,
november 2004
Vertaling: A.M.I.

